

til dem de urimeligste Fordringer, som disse ikke have noget Middel til at hæmme, saa maa Kommunerne jo anse det for en Nødvendighed at sætte en Stopper for dette Uvæsen paa den Maade, som de bedst kunne, og det følger af sig selv, at naar man skal raade Bod paa disse uheldige Forhold, maa man forsøge sig frem. Jeg betragter derfor de Fattiggaarde, der ere i Virksomhed, til dels kun som Forsøg, og ved saadanne Forsøg maa der altid fremtræde store Mangler, inden man kan komme til et endeligt Resultat. Forholdene ere jo yderst forskjellige hele Landet over, og det beror derfor paa, hvilket Sted man taler om, hvor vidt man kan kalde Fattiggaardene hældige eller uheldige. Jeg har nu gjort den Erfaring paa den Egn og i de Kommuner, jeg kjender, at Fattiggaardene der have virket meget hældig. Hvor man har opført dem, har Tilstanden tidligere været saaledes, at de Fattige have opholdt sig hjemme i Kommunerne i Fattigbuse og faaet Hjælp af Kommunen, og naar de have haft Familie, ere deres Børn i Almindelighed gaede omkring i Kommunen og de tilstøbende Nabokommuner og have betlet. I disse Fattigbuse, hvor der intet som helst Opsyn er, have Fattiglemmerne levet det forfærdeligste Liv, og Forholdene have været saa uheldige som vel muligt. Dernæst have de filllet saa urimelige Fordringer til Fattigbestyrelsen, at disse somme Steder vare nær ved at gaa i Fortvivlelse der over, og Fattigbyrden blev saa stor, at den var nær ved at vøge Kommunen op over Ørene. Svad skulde saa Kommunen gjøre? Sa, saa fandt man paa at bygge disse Fattiggaarde, og paa de Steder, jeg kjender, har man paa dem sat dels saadanne Folk ind, som kostede saa Meget hjemme i Kommunen, at det var økonomisk forvarligt at sætte dem ind paa Fattiggaarden, og dels saadanne Folk, som man ikke kunde regjere hjemme, da de voldte Kommunen de urimeligste Bryderier. Man slap da hjemme i Kommunen for disse Folk og blev fri for, at deres Børn gif omkring og overtryglede Folk, og man opnaaede, at de selv vare under Opsyn paa Fattiggaarden, at deres Børn kom ordentlig i Skole, og at de saaledes affondredes fra hinanden, at de ikke kunde lære hverandre saa meget Ondt, som da de vare hjemme i Kommunen. Det forekommer mig, at dette alle rede er et godt Skridt fremad, og at man maa være taknemlig for, at der er opnaaet saadanne Resultater. Ganske vist skal jeg indrømme, at man paa andre Steder have kan været uheldig med Oprettelsen af Fattiggaarde. Det kan jo være, at man f. Ex. ikke har truffet paa hældige Bestyrere, thi det er en meget vanskelig Post at overtage, og paa somme Steder kunne Kommunalbestyrelserne være hjerteløse nok til at sætte Folk derind, som i Grunden ikke fortjene det. Derfor skal jeg heller ikke have Noget imod, at man, for saa vidt det kan lade sig gjøre, faar Begrændsninger indfatte i Lovforslaget, som kunne forhindre, at noget Saa-

dant sker. Men det forekommer mig, at man ikke maa lægge for stærke Baand paa Kommunalbestyrelserne i saa Henseende, og at man ogsaa i den Retning maa hævde den kommunale Selvstyrelses Princip. — § 33 omhandler Tilsynet med Fattigbestyrelserne, og det hedder da, at „Tilsynet udøves af Tilsynsmænd, der udnævnes af Amtsrådet og kunne lønnes af Amtsrepartitionssonden“. Jeg kunde ønske, at denne Bestemmelse gif ud af Lovforslaget. Jeg tror ikke, at det er nødvendigt, at man faar saadanne Fattiginspektører, som det vel maa kaldes. Jeg finder det ikke nødvendigt, at der oprettes et saadant Slags kommunale Embeder, men mener, at Tilsynet meget godt kunde udøves af Amtmanden og dernæst af Amtsrådet, som kunde afgjøre Strids-spørgsmaal og vigtige Spørgsmaal vedrørende Fattigvæsenet. Jeg antager ikke, at Amtmanden har saa mange Forretninger, at han ikke godt skulde kunne føre dette Tilsyn, naturligtvis under Amtsrådets Medvirking. Jeg tror heller ikke, at disse Tilsynsmænd ville blive mere velsete omkring i Befolkningen end et direkte Tilsyn, der blev ført af Amtmanden og Amtsrådet. — Jeg skal dernæst udtale mig om Kap. VIII.: „Understøttelse under særlige Forhold“. Det er jo en ny Bestemmelse, som her er kommen ind i Forslaget; den fandtes ikke i det Forslag, som blev forelagt i Fjor. Jeg maa indrømme, at jeg finder, at den Betragtning, som her er gjort gjældende fra den høitærede Indenrigsministers Side, for en Del tiltaler mig, men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at der jo nu findes saadanne Alderdomsforsørgelseskasjer, af hvilke jeg i det Mindste kjender en, hvor Interessenterne faae Hjælp af Kommunen, som indbetaler en Del af det Bidrag, som de enkelte Interessenter skulle afgive til Forsørgelseskasjen. Naar det nu hedder, at den Understøttelse, der gives Folk, som saaledes have betalt Bidrag i en vis Tid til en saadan Alderdomsforsørgelseskasse, ikke skal regnes for Fattigunderstøttelse, saa forekommer det mig, at de Interessenter, som af Kommunekasserne have faaet Hjælp til deres Bidrag til Alderdomsforsørgelseskasjen, komme i en særlig begunstiget Stilling, som jeg ikke anser for nødvendig for deres Bedkommende. Kommunen maa jo, antager jeg, have givet denne Hjælp til disse Interessenter under den Forudsætning, at de derved skulde blive fri for at tilskyde Noget til dem i deres Alderdom, idet de da vilde kunne forsørge sig selv; men naar nu disse Folk kunne komme og forlange Hjælp, og denne Hjælp ikke skal regnes for Fattigforsørgelse, finder jeg, at disse Folk faae baade i Pose og Sæk. Det anser jeg ikke for nødvendigt; men for Resten kan jeg godt tiltræde den Tanke, som ligger til Grund for Forslaget. Det forekommer mig dernæst, at der paa et Punkt i dette Forslag er et Ailbagekridt, nemlig med Hensyn til den Bestemmelse, som fandtes i det For-